

Fiskeridirektoratet
postmottak@fiskeridir.no

Ålesund, 12. oktober 2021

Høring – forslag om innføring av eierkonsentrasjonsregler i kystfiskeflåten

Vi viser til høring fra Fiskeridirektoratet av 16. juli 2021 om innføring av eierkonsentrasjonsbegrensninger i kystfiskeflåten.

Eierskapsbegrensninger i kystflåten har vært drøftet tidligere uten at myndighetene har satt inn tiltak for å regulere dette, og det er i dag ingen begrensninger for eierskap. Fiskeridirektoratet viser i sitt høringsbrev til Riksrevisjonens rapport fra 2020 som har dokumentert at eierkonsentrasjonen i kystflåten har økt betydelig siden saken først ble drøftet i 2007. Riksrevisjonen mener videre at dersom eierkonsentrasjonen i kystflåten fortsetter å øke vil dette ha negative konsekvenser for fiskerienes bidrag til aktivitet og sysselsetning langs hele kysten.

Sjømat Norge vil nok en gang påpeke at myndighetene i utforming av politikk for utøvelsen av fisket må ta hensyn til hele verdikjeden, og at struktur på sjø og land henger nøye sammen. Tilgang på råstoff er helt avgjørende for å få aktivitet på land. Sjømat Norge har tidligere advart mot at det foregår en betydelig eiermessig konsolidering i kystflåten, og at dette utgjør en mulig trussel i konkurransen om råstoffet for den den frittstående industrien og tilgangen til råstoff for bearbeiding i Norge.

Riksrevisjonen viser til at Stortinget har vedtatt flere fiskeripolitiske prinsipper, som har vært sentrale i forvaltningen av fiskeressursene;

- målet om spredt eierskap ved at eierskapet til fartøy med kvoter ikke skal konsentreres på for få hender
- målet om en fiskereid flåte ved at fiskere skal eie fartøy med kvoter
- målet om en variert flåtestruktur med fartøy i ulike størrelser

Ifølge Riksrevisjonen har endringene i kvotesystemet bidratt til å utfordre disse prinsippene. Etter Riksrevisjonens vurdering er det alvorlig at summen av endringene i kvotesystemet har fått, til dels utilsiktede, negative konsekvenser for fiskeriaktiviteten i mange kystsamfunn.

I lys av dette mener Sjømat Norge at det haster med å innføre eierbegrensninger også for kystflåten. Det er like fullt beklagelig at Fiskeridirektoratet i sitt til dels omfattende høringsbrev om eierkonsentrasjon overhodet ikke kommer inn på hvilke betydning den allerede gjennomførte eierkonsentrasjonen har å si for tilgang på råstoff og for konkurransesituasjonen om råstoff for ulike deler av industrien. Det drøftes heller ikke hvilke effekter en begrensning i eierskap kan ha når det gjelder "fiskerienes bidrag til aktivitet og sysselsetning langs hele kysten".

Industriens tilgang på råstoff til produksjon, både på kort og lang sikt avhenger av hvilke disposisjoner de enkelte rederi velger å gjøre. Med en ytterligere konsentrasjon på eiersiden i kystflåten vil et stadig mindre knippe av redere ha avgjørende betydning for hvordan råstofftilførselen styres. Industrien på land har ingen virkemidler til å påvirke dette. Utover den muligheten, som fiskeridirektoratet nevner i høringsnotatet under avsnittet om sjømatindustriens eierskap i kystfiskeflåten; *"I del tilfeller mottaksanlegget konkurrerer med flere nærliggende anlegg og for den del av fiskeflåten som er mobil, vil vi anta at det er et større ønske om å gå inn på eiersiden for å kunne ha bedre kontroll på leveringene».*

En utvikling på fartøysiden med større rederier og konsentrasjon av kvoteretter har i tillegg gjort det mer interessant for det enkelte rederi å etablere virksomhet på land og gå direkte inn i markedet med egen fisk. Førstehåndsomsetningen, særlig innfor hvitfisk preges derfor av at stadig flere kvoteeiere og redere også har blitt «kjøpere». Dette har vært mest utpreget i havfiskeflåten, men stadig flere kystrederier etablerer egen virksomhet på land, enten som rene salgsselskap eller for pakking eller produksjon.

Utviklingen med at kvoteeierne etablerer aktivitet på land har to åpenbare effekter. Det gir mindre fritt råstoff tilgjengelig for industrien, når mer av fisken går direkte inn i verdikjeder styrt av rederiene. Og i tillegg gir det grunnlag for en konkurrerende industri som har andre rammevilkår, gjennom en mer sikker og forutsigbar råstofftilgang.

Sjømat Norge mener at dagens situasjon der et stort antall redere i kystfisket eier så mye som 10 fartøy strider mot de fleste vedtatte målsetninger for fiskeriforvaltningen. Vi mener derfor at det haster med å fastsette et regelverk for eierkonsentrasjon i kystflåten.

Med hilsen
Sjømat Norge

Stine Akselsen
direktør industri

Kristin Alnes
fagsjef